

พระประวัติ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต

พระราชโอรส (ลำดับที่ ๓๓) ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
และพระโอรส (ลำดับที่ ๒) ในสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี
พระอัครราชเทวี ประสูติเมื่อวันพุธ เดือน ๔ ขึ้น ๓ ค่ำ ปีมะเส็ง ตรีศก จ.ศ. ๑๒๔๓
ตรงกับวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๒๔

ทรงดำรงตำแหน่ง “อุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาดสยาม”
ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ ทรงรับหน้าที่สำคัญนี้ต่อจาก
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ

ทรงงานในตำแหน่งอุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาดสยาม
จนถึง ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ รวมระยะเวลา ๑๒ ปี

ผลงานสำคัญในฐานะ “อุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาดสยาม”

พ.ศ. ๒๔๖๓

เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๓ ทรงตั้งกองบรรเทาทุกข์ เป็นกองแยกอันดับที่ ๔ ของสภาภาษาดสยาม เพื่อช่วยมหาชนทั่วไป ไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ซึ่งได้รับความทุกข์ยากจากอุทกภัย อัคคีภัย และอุบัติภัย ทั้งยามปกติ และยามสงคราม

วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ออกข้อบังคับจัดตั้งกองอนุสภาภาษาดสยาม

พ.ศ. ๒๔๖๕

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต (อินประทับกลางแถวสาม) ทรงเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภาภาษาดฝ่ายบูรพประเทศ ครั้งที่ ๑ ณ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน - ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ โดยมีตัวแทนสภาภาษาดประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงานในยามสงบ ตามหลักการของ สันนิบาตสภาภาษาด และมีมติให้แต่ละประเทศปฏิบัติตามหลักการสำคัญคือ ๑. การอนามัยศึกษา ๒. การประชานามัยพิทักษ์ ๓. การอนุสภาภาษาด ๔. บำรุงการมารดาทารกสงเคราะห์

สมเด็จพระอุปนายกผู้อำนวยการ
สภาภาษาดสยาม
กับท่านสุคาบาร์ตัน นายสภาภาษาด
แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา
และนายกของคณะกรรมการ
ประสานการแห่งสันนิบาต
สภาภาษาด พร้อมคณะ
เข้าเยี่ยมชมกิจการสภาภาษาดสยาม

ผลงานสำคัญในฐานะ “อุปนายกผู้อำนวยการสภาเทศบาลสยาม”

พ.ศ. ๒๔๖๖

สภาเทศบาลสยาม ได้เริ่มจัดตั้งสถานีประชาอนามัยพิทักษ์ที่ ๑ และที่ ๒ ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ซึ่งต่อมาเรียกว่า สถานีเทศบาล และในสมัยของพระองค์ฯ ได้ขยายไปตามจังหวัดต่าง ๆ อีก ๗ แห่งคือ เชียงใหม่ นครราชสีมา สมุทรปราการ สระแก้ว อุบลราชธานี เพชรบุรี และอุดรธานี เพื่อให้บริการประชาชนตามหลักวิชาการพยาบาลและสาธารณสุข

สมเด็จพระอุปนายกผู้อำนวยการฯ
ทรงฉายพระฉายาลักษณ์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่
ณ สถานีประชาอนามัยพิทักษ์ที่ ๑
ถนนพลับพลาไชย พระนคร
เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๖

วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖ สมเด็จพระอุปนายกฯ
พร้อมด้วยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม
พระบรมราชชนก
(สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์)
เสด็จไปทรงเปิดที่ทำการ สถานีประชาอนามัยพิทักษ์ที่ ๒
ณ ถนนบ้านคันทนา แขวงรางน้ำ จังหวัดพระนคร
โดยเสด็จแล้วเป็นที่ทำการ จนกระทั่ง
ได้ย้ายมาสร้าง อาคาร “สุขุมลาอาณานิยม” ที่วังแฟรงกูธ
เป็นที่ทำการถาวรแห่งใหม่ของสภาเทศบาลที่ ๒ ในพ.ศ. ๒๔๗๑

ผลงานสำคัญในฐานะ “อุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาดสยาม”

พ.ศ. ๒๔๖๘

สมเด็จพระอุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาดสยาม ได้เสด็จตรวจราชการมณฑลภาคอีสาน ณ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ทอดพระเนตรเห็นว่าประชาชนในอุบลราชธานี มีสามเณรอยู่มาก มีเด็กเล็กจำนวนมากเสียชีวิต และฐานะโดยทั่วไปยังยากจน บ้านเมืองยังไม่เจริญ การสาธารณสุขก็ยังไม่สมบูรณ์แบบ หากได้มีการตั้งสถานือนามัยของสภาภาษาดสยามที่นี่ น่าจะเป็นประโยชน์และได้รับการต้อนรับและการสนับสนุนจากประชาชนชาวอุบลเป็นอย่างดี

จึงเป็นเหตุให้ทรงตัดสินพระทัยในการก่อตั้งสถานือนามัย ณ จังหวัดอุบลราชธานี โดยทรงมอบหมายให้ พันตรี หม่อมเจ้าวัลลภาภรณ์ วรธรรม อุปนายกการกองอนามัย สภาภาษาดสยาม เตรียมการคัดเลือก และจัดสรรเจ้าหน้าที่ สิ่งของ ภายใน ๑ ปี เพื่อเปิดสถานือนามัย และเริ่มดำเนินงานในปี ๒๔๖๙

สมเด็จพระอุปนายกผู้อำนวยการฯ
เสด็จไปทรงเปิดสถานี “เอื้ออนามัย”
เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒
นับเป็นสถานือนามัยหรือสถานีกาชาดแห่งที่ ๘
และเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกของจังหวัดเพชรบุรี

พระองค์ทรงริเริ่มการจัดงานกาชาดขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ถึงวันที่ ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ณ ท้องสนามหลวง โดยเรียกงานนี้ว่า “การรับประชาสมาธิพุทธศักราช ๒๔๖๖” และให้มีการจัดงานกาชาดทุกปี เพื่อแสดงกิจการของสภาภาษาดสยาม ให้เป็นที่แพร่หลาย และให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมด้านมนุษยธรรมของสภาภาษาดไทยมากยิ่งขึ้น

งานวันกาชาด พ.ศ. ๒๔๖๖

งานวันกาชาด พ.ศ. ๒๔๖๗